

Judikatūras krājums

Lieta C-198/13

Víctor Manuel Julian Hernández u.c.

pret

Reino de España (Subdelegación del Gobierno de España en Alicante) u.c.

(*Juzgado de lo Social nº 1 de Benidorm* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Darba ņēmēju aizsardzība darba devēja maksātnespējas gadījumā — Direktīva 2008/94/EK — Piemērošanas joma — Darba devēja tiesības saņemt no dalībvalsts kompensāciju saistībā ar darba ņēmējam šī pēdējā minētā atlaišanas no darba apstrīdēšanas procesā izmaksātām algām, sākot ar 60. darba dienu no apstrīdēšanas prasības iesniegšanas dienas — Tiesību uz kompensāciju neesamība spēkā neesošas atlaišanas no darba gadījumā — Darba ņēmēja subrogācija, stājoties viņa darba devēja tiesībās uz kompensāciju šī pēdējā minētā pagaidu maksātnespējas gadījumā — Darba ņēmēju, kuru atlaišana no darba ir spēkā neesoša, diskriminācija — Eiropas Savienības Pamattiesību harta — Piemērošanas joma — 20. pants

Kopsavilkums – Tiesas (piektā palāta) 2014. gada 10. jūlija spriedums

Sociālā politika — Tiesību aktu tuvināšana — Darba ņēmēju aizsardzība darba devēja maksātnespējas gadījumā — Direktīva 2008/94 — Piemērošanas joma — Valsts regulējums, kas paredz darba algu, kuras ir maksājamas, sākot ar 60. darba dienu no atlaišanas no darba apstrīdēšanu procesa uzsākšanas datuma, izņemot spēkā neesošas atlaišanas no darba gadījumus — Vienlīdzīga attieksme — Novērtējums, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. pantu — Izslēgšana

(Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. pants un 51. panta 1. punkts; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94 3., 4. pants un 11. panta pirmā daļa)

Tāds valsts regulējums, atbilstoši kuram darba devējs var prasīt no attiecīgas dalībvalsts izmaksāt atlaišanas no darba apstrīdēšanas procesā maksājamās darba algas, sākot ar 60. darba dienu no prasības iesniegšanas dienas, un atbilstoši kuram, ja darba devējs šīs darba algas nav izmaksājis un atrodas pagaidu maksātnespējas stāvoklī, attiecīgais darba ņēmējs, izmantojot likumisko subrogāciju, var tieši prasīt no šīs valsts minēto algu izmaksu, neietilpst Direktīvas 2008/94/EK par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā piemērošanas jomā un tādējādi nevar tikt izvērtēts saistībā ar pamattiesībām, kuras ir garantētas ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, tostarp saistībā ar tās 20. pantu.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. pantu prasība ievērot Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir saistoša dalībvalstīm tikai tad, ja tās rikojas Savienības tiesību īstenošanas jomā. Šajā ziņā jēdziens "Savienības tiesību īstenošana" Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. panta izpratnē paredz, ka ir jābūt savstarpējai saiknei starp Savienības tiesību aktu un attiecīgo valsts pasākumu, kas ir ciešāka nekā divu jomu līdzīgums vai vienas jomas netiešā ietekme uz otru jomu. Tiesa tostarp ir secinājusi, ka Savienības pamattiesības nav piemērojamas valsts tiesiskajam

regulējumam tādēļ, ka Savienības tiesībās attiecīgajā jomā nav paredzēti nekādi konkrēti pienākumi dalībvalstīm saistībā ar situāciju pamatlietā. Vienīgi tas, ka valsts pasākums ietilpst jomā, kurā Savienībai ir piešķirta kompetence, nevar to iekļaut Savienības tiesību piemērošanas jomā un tādējādi izraisīt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošanu. Lai noteiktu, vai valsts tiesiskais regulējums ir Savienības tiesību piemērošana Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, papildus citiem elementiem vēl ir jāpārbauda, vai attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir piemērot Savienības tiesību normu, kāds ir šī regulējuma raksturs un vai tam ir vēl citi mērķi papildus tiem, kas ir noteikti Savienības tiesībās, pat ja šis regulējums Savienības tiesības var ietekmēt netieši, un vai ir kāds specifisks Savienības tiesību regulējums šajā jautājumā vai tāds, kas šo jautājumu var ietekmēt.

Vispirms, minētais valsts regulējums ir vērst uz mērķi, kas atšķiras no Direktīvas 2008/94 paredzētā algotu darba ņēmēju minimālās aizsardzības darba devēja maksātspējas gadījumā nodrošināšanas mērķa, tas ir, uz mērķi nodrošināt dalībvalsts atbildības samaksu par tiesvedības, kas pārsniedz 60 darba dienas, ilguma zaudējumus radošajām sekām. Turklāt šādas atbildības piešķiršana nevar ne ietekmēt, ne ierobežot minimālo aizsardzību, ko dalībvalsts atbilstoši šīs direktīvas 3. un 4. punktam piešķir darba ņēmējiem ar valsts garantijas iestādi. Runājot par minētās direktīvas 11. panta pirmo daļu, šajā tiesību normā ir vienīgi konstatēts, ka Direktīva 2008/94 neietekmē dalībvalstu izvēli piemērot vai ieviest normatīvus vai administratīvus aktus, kas ir labvēlīgāki darba ņēmējiem. Ņemot vērā šo formulējumu, ar šo tiesību normu, kas ir iekļauta V nodaļā ar nosaukumu “Vispārīgi un nobeiguma noteikumi”, dalībvalstīm nevis tiek piešķirtas tiesības veikt likumdošanas darbību uz Savienības tiesību pamata, bet, atšķirībā no šīs direktīvas I un II nodaļā paredzētajām iespējām, vienīgi tiek atzītas dalībvalstu atbilstoši valsts tiesībām pastāvošās pilnvaras paredzēt šādas labvēlīgākas normas ārpus ar šo direktīvu noteiktā regulējuma robežām. No tā izriet, ka tādu valsts tiesību normu, ar kuru algotiem darba ņēmējiem vienīgi ir piešķirta labvēlīgāka aizsardzība, kas izriet tikai no dalībvalstu kompetences, kura ir apstiprināta ar Direktīvas 2008/94 11. panta pirmo daļu, īstenošanas, nevar uzskatīt par tādu, kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā. Visbeidzot, minētais regulējums neapdraud Savienības tiesību pārākumu, vienotību un efektivitāti, jo tas nevar ne ietekmēt, ne ierobežot minimālo aizsardzību, kas ir garantēta atbilstoši Direktīvas 2008/94 3. un 4. pantam.

(sal. ar 33.–37., 41., 43.–45., 47., 49. punktu un rezolutīvo daļu)